

1 Decembrie 1918 sau familiilor acestora, în vederea publicării lui, textele respective conțin informații interesante, inedite și de mare utilitate pentru cercetarea istorică. Evenimentele ce au urmat la sfârșitul războiului mondial nu au permis publicarea acestor date, materialul ca atare fiind bine păstrat de către profesorul Ioachim Crăciun în condițiile dificile ale perioadei postbelice, publicarea lui acum, în două volume, la Editura Academiei Române, aducând un plus de cunoaștere la marele moment istoric de acum 90 de ani.

Discuțiile purtate pe marginea comunicărilor științifice prezentate în cadrul Simpozionului au reliefat importanța cercetărilor genealogice pentru istoriografie, direcțiile pe care trebuie să le urmeze în vederea desprinderii de concluzii semnificative pentru cercetarea istorică. S-a propus publicarea în volum a textelor comunicărilor și intervențiilor în cadrul Simpozionului internațional privind *Știința genealogiei azi – cerințe metodologice și perspective ale cercetării* în scopul reținerii unor direcții de investigație științifică de cea mai mare utilitate pentru istoriografia română.

Coordonatorul Simpozionului
Prof. univ. dr. *Nicolae Edroiu*,
membru corespondent al Academiei Române

SESIUNEA ȘTIINȚIFICĂ *ISTORIE ȘI CIVILIZAȚIE ÎN NORD-VESTUL ROMÂNIEI*

Zalău și Bocșa, 9-10 octombrie 2008

Sesiunea științifică *Istorie și civilizație în nord-vestul României*, desfășurată la Zalău și Bocșa în perioada 9-10 octombrie 2008, a fost organizată de Muzeul Județean de Istorie și Artă din Zalău, sub egida Consiliului Județean Sălaj, în colaborare cu Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, filiala Academiei Române, cu Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea, precum și cu Primăria comunei Bocșa, județul Sălaj.

În 2008 s-au împlinit 200 de ani de la nașterea ideologului mișcării naționale românești din Ardeal, Simion Bărnuțiu (1808-1864), originar de pe meleaguri sălăjene, din comuna Bocșa Română; s-au sărbătorit, de asemenea, 160 de ani de la Revoluția română de la 1848 și 90 de ani de la Marea Unire din 1 Decembrie 1918.

Sesiunea științifică de la Zalău, gândită inițial de către organizatorii principali, dr. Elena Muscă, director al Muzeului de Istorie și Artă din Zalău, și drd. Marin Pop, de la același muzeu, ca manifestare – deja tradițională – dedicată lui Simion Bărnuțiu, și-a largit aria de cuprindere. Astfel că, în zilele amintite, datorită aflului de participanți, sesiunea s-a desfășurat pe trei secțiuni, marcând cele trei momente aniversare.

În dimineața zilei de 9 octombrie 2008, primirea invitaților și deschiderea oficială a lucrărilor sesiunii științifice au avut loc în Sala „Avram Iancu” a Primăriei municipiului Zalău. Doamna director Elena Muscă, care s-a dovedit a fi o amfitrioană desăvârșită și un excelent organizator, a declarat deschise lucrările sesiunii.

Preasfinția Sa dr. Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, a rostit un cuvânt introductiv la eveniment, urmat de cuvântul autorităților publice, reprezentate prin tânărul primar al Zalăului, Radu Căpâlnășiu, și la fel de tânărul prefect de Sălaj, Andrei Todea.

Academician profesor universitar dr. Camil Mureșanu, de la Institutul clujean de Istorie „George Barițiu”, a susținut discursul inaugural, referindu-se la relatări din presa vremii cu privire la Adunarea Națională de la Blaj, de la începutul lui mai 1848.

Participanții s-au deplasat apoi la Muzeul de Istorie și Artă din Zalău, unde s-a desfășurat, pe secțiuni, prezentarea comunicărilor științifice.

Astfel, la „Secțiunea I: Simion Bărnuțiu” – cea mai consistentă, avându-i ca moderatori în prima parte a zilei pe episcopul orădean Virgil Bercea, iar după-masa pe cercetătorii clujeni Gabriel Vasiliu și Mircea Popa, au comunicat: Virgil Bercea (Oradea), Sorin Boldea (Zalău), Ioan Margin (Bocșa), Simion Retegan (Cluj-Napoca), Marin Pop (Zalău), Gelu Neamțu (Cluj-Napoca), Ionuț Isac (Cluj-Napoca), Ioan Oros (Zalău), Ela Cosma (Cluj-Napoca), Andrei Negru (Cluj-Napoca), Ion Ivănescu (Jibou), Gabriel Vasiliu (Cluj-Napoca), Ioan Ciocian (Zalău), Valer Părău (Zalău), Mircea Popa (Cluj-Napoca).

„Secțiunea II: Anul revoluționar 1848”, asistată de muzeograful zălăuan Marin Pop, a cuprins lucrările susținute de: Ionel Penea (Zalău), Daniela Deteșan (Cluj-Napoca), László László (Zalău), Elisabeta Moroti (Zalău), Elena Muscă (Zalău), Ionela Mircea (Alba Iulia), Viorel Câmpean (Satu-Mare).

„Secțiunea III: Istorie modernă și contemporană”, moderată de profesorul universitar bucureștean dr. Alexandru Porțeanu, s-a constituit din comunicările prezentate de Alexandru Porțeanu (București), Mihaela Sabou (Zalău), Constantin Scurtu (Constanța), Valer Hossu (Cluj-Napoca), Enache Tușa (Constanța), Marin Pop (Zalău), Lavinia-Dacia Gheorghe (Constanța), Cristina Plosca (Deva), Ronald Hochhauser (Oradea), Liviu Zgârciu (Alba Iulia), Aurica Grec (Zalău).

Participanții din alte localități s-au bucurat, din partea gazdelor, de multă ospitalitate. Condițiile minunate de primire la Zalău au inclus atât latura organizatorică materială (masă-cazare), cât și latura sufletească a unei atmosfere deosebite.

La acest punct nu putem omite vernisajul expoziției de artă plastică „Ume” a foarte tânărului artist Dan Ștefan. Expoziția de grafică, portret, pictură, găzduită într-o sală a Muzeului de Istorie și Artă din Zalău, ca și lansarea artistului lipsit de auz a fost susținută de Asociația Caritas Catolica, în numele căreia a luat cuvântul doamna Mia Brăzdău, elogiind inimoasa popularizare a doamnei Elena Muscă, director al muzeului zălăuan.

În ziua de 10 octombrie, organizatorii au oferit participanților o excursie în locurile semnificative din biografia lui Simion Bărnuțiu: Bocșa, locul nașterii sale, și Gorgana, locul morții sale, în apropiere de Românași / Zalău. Această excursie a fost impresionantă prin caracterul ei de pelerinaj.

Ne-am deplasat la Bocșa, unde am vizitat Centrul Cultural „Simion Bărnuțiu”, situat în clădirea Bibliotecii sătești, care adăpostește și o micuță capelă greco-catolică. Centrul Cultural „Simion Bărnuțiu” cuprinde un muzeu, cu exponate de istorie locală bocșană, dar mai ales cu exponate reflectând viața și opera militantă a eroului național. Aici, lângă bustul lui Simion Bărnuțiu, un sobor de preoți greco-catolici, în frunte cu protopop Valer Părău, a slujit un parastas de comemorare la cei două sute ani scurși de la nașterea lui Bărnuțiu la Bocșa, iar copiii școlii generale din localitate au prezentat un moment artistic. S-a vizitat apoi cripta unde se găsesc osemintele marelui înaintaș, la biserica ortodoxă din Bocșa, inițial greco-catolică și nerestituită. Din partea Episcopiei Ortodoxe a Zălăului, Silvaniei și Sălajului a rostit un cuvânt de înțelepciune preotul vicar Ioan Ghiurco, parohul și ctitorul frumoasei catedrale ortodoxe Sfânta Vinere din Zalău, icoană și replică a celebrei Hagia Sofia de la Istanbul.

Închiderea sesiunii s-a făcut la izvorul de la Gorgana, comuna Sânmihaiul Almașului, unde același sobor de preoți greco-catolici a slujit parastasul la locul în care, bolnav, întorcându-se de la Iași ca să moară acasă, Simion Bărnuțiu și-a dat sufletul.

Am descoperit la Zalău, Bocșa și Gorgana o lume aparte, în care spiritul lui Simion Bărnuțiu este viu și astăzi, fiind venerat cu evlavie aidoma unui sfânt. Am mai descoperit două biserici românești surori, cea greco-catolică și cea ortodoxă, ridicate deasupra meschinilor conflicte ce produc îndeobște uzurpare internă, lucrând împreună, prin slujitorii lor, la întărirea românismului, întocmai așa cum ne-a învățat Simion Bărnuțiu.

Ela Cosma

**CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ
MATTHIAS CORVINUS AND HIS TIME
[MATIA CORVINUL ȘI EPOCA SA]**

Cluj-Napoca, 23-26 octombrie 2008

În perioada 23-26 octombrie 2008, la Cluj-Napoca, s-a desfășurat conferința internațională *Matthias Corvinus and his Time / Matia Corvinul și epoca sa*, o manifestare științifică organizată prin efortul conjugat al mai multor foruri instituționale: Ministerul Culturii și Cultelor, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Academia Română (prin Institutul de Istorie „George Barițiu” și prin Centrul de Studii Transilvane, ambele din Cluj-Napoca) și asociația Patrimonium Transsylvanicum (Cluj-Napoca), acestora adăugându-li-se numeroși alți parteneri din România și din străinătate. Reunirea unui număr impresionant de specialiști participanți (peste 120, din 14 țări), mulți reprezentând nume consacrate și instituții prestigioase în propriile domenii de activitate, a fost prilejuită de împlinirea a 550 de ani de la urcarea pe tronul Ungariei a lui Matia Corvin (1458), respectiv a 565 de ani de la nașterea sa în orașul Cluj (1443), conferința fiind de altfel un moment de referință al *Anului Renascentist Matia Corvin 2008*, celebrat în cadrul Uniunii Europene. În acest sens, evenimentul științific desfășurat la Cluj a beneficiat de o deosebită atenție și din partea factorilor politici, desfășurându-se sub înaltul patronaj al președinților României și Ungariei, totodată bucurându-se de mesajul special de salut al d-lui Hans-Gert Pöttering, președintele Parlamentului European.

Ținuta științifică a acestui congres de anvergură europeană a fost deosebită, ridicându-se la nivelul exigențelor cerute de importanța evenimentului omagiat. Lucrările propriu-zise ale manifestării s-au desfășurat sub forma comunicării rezultatelor (exclusiv într-o limbă de circulație internațională: engleză, franceză, germană, italiană) obținute în urma unor cercetări aplicate fenomenelor politice, sociale, economice și culturale, specifice istoriei spațiului central-european în cea de-a doua jumătate a secolului al XV-lea, o epocă dominată în bună măsură de personalitatea remarcabilă a regelui Matia Corvinul. Numărul considerabil de comunicări științifice înscrise în programul conferinței a solicitat din plin efortul comitetului științific al manifestării, cel care a recurs la singura soluție eficientă: pe lângă lucrările de interes general, prezentate în cadrul unor ședințe comune, contribuțiile axate în jurul unor chestiuni punctuale au fost ordonate tematic și repartizate în cadrul unor „ateliere de specialitate”. Structura lucrărilor științifice ale manifestării se prezintă prin urmare astfel: alături de sesiunile în plen care au marcat, precum se preciza, deschiderea, respectiv închiderea lucrărilor, fiecare dintre aceste având câte două arii de interes tematic (23 oct.: *From Cluj to Vienna: The Roads of a Monarch. I. The King and his World; II. The Ruler and his Actions*. 25 oct.: *The Modern Place of a King: Actions, Legacies and Traditions. I. Historians and the Legend; II. The Means and Aims of a Ruler*), programul